

BIELARUSKAJA**KRYNICA****TYDNIOWAJA SIALANSKAJA HAZETA**

Adres Redakcyi i Adm.: Wilnia, Połackaja 4—10.

Redakcyja adčyniena ad 9 h. ran. da 7 h. wieč.

„Biełaruskaja Krynica“ kaštuje: na hod 8 zł.;

na paŭhoda 4 zł., na 3 mies. 2 zł., na 1 mies. 1 zł.

DA AKADEMIČNAJ KONFERENCYI ũ MIENSKU.

Kali čužyniec spytaŭ Biełarusa, jaki šryft ŭżywajecca ŭ biełaruskim piśmie, dastanie adkaz: dwa — kirylica i łacinka. Ci heta praŭda? — pahladzim.

Sapraŭdnaj mieraŭ pašyreńnia taho, ci inšaha šryftu ŭ biełaruskim piśmie jość sučasnaŭ biełaruskaje drukawanaje słowa, znača knižki i hazety. Usie jany, z wyniatkam „Bieł. Krynicy“ drukujucca litarami kirylicy. Biełaruskija ŭstanowy, što biezpasredna nie zaležać ad kruhoŭ katalickich, aprača chiba paru latučych brašur ahitacyjnych, nihdzie łacinki nie ŭżywajuć. U biełaruskich školach, pačynajućy ad pačatkowych i aź da wyžšych łacinkaj taksama nie pišuć i što horšaje absolwenty biełaruskich himnazij ŭ 75 proc. prawilna łacinkaj pišać nie ŭmiejuć. Čamu? Bo biełaruskaja škola ich hetaha nie nawučyła, ale i nie wučyła, bo wydawiectwa ad kanca sušwietnaj wajny nie wydała łacinkaj niwodnaha školnaha padručnika. Skul tahdy nawučycca?

Hetak pryhatawanyja ŭzhadawalniki biełaruskich škol iduć u narodnuju hušču z čystym pierakanańniem, što biełaruski šryft heta tolki samaja kirylica, katoruju da taho jašče nie raz nazawuć... ruskaj.

Ale mima hetaha my majem dwa šryfty. Chiba na toje, kab naš intelihent pa skančeńni biełaruskaj himnazii nie ŭmieŭ swaim šryftam napisać paru sloŭ? Ironija losu!

Dyk jak z hetaha wyjści? Hetymi dniami (14—20 XI h. h.) jakraz zasiadaje ŭ MienSKU Biełaruskim kanhres biełaruskich fila-

lohaŭ. Sprawy šryftu ŭspomnieny konhres peŭnaź moŭčki nie projdzie.

Tak, ci hetak! Kali majuć Biełarusy dwa roŭnapraŭnyja šryfty, dyk chaj budzie heta widać z ich praktyčnaŭ ŭżywańnia. Kali my majemo šryft adzin, dyk tahdy jaki? Dalejšaje trywańnie hetkaha chistańnia tolki škodzić nam.

Z praktyčnaŭ boku hledziaćy daćać treba hetulki: Biełaruskim pišmom nacyjanalnym jość biazumoŭna kirylica. Biełarusy, jak i tak šmat inšych narodaŭ, majuć swajo nacyjanalnaje piśmo i musiać hardzicca im.

Ale ŭsio heta nie značyć, kab Biełarusy ŭ pytańni tak waźnym, jak pytańnie šryftu musili ŭwiaznuć u niekim, swajho rodu histaryčnym dohmatyźmie. Nikoli na świcie! Naadwarot: paznańnie i zamanifestawańnie swaich nacyjanalnych zdabytkau było ŭwa ŭsich adradźajućychsia narodaŭ tolki pieršym etapam na ślachu da žyćcia wolnaha. U nas Biełarusau jnakš być nie moža!

Za prykładami daloka ŭ świet chadzić nie treba. Susiednija Niemcy majuć swaju gotyku, što nikoli nie budzie horšaj za kirylicu i adnak... što raz bolš i bolš, apošnim časam pierachodziać na łacinku. I heta ŭ čas, kali psychičny nastroj ich (pašla niaščasnaj dla siabie wajny) da narodaŭ ramanskich, pradstaŭnikoŭ łacinizmu, ichnaja nacyjanalnaja świedamaść i mahutnaść niskolki nie pamienšała ŭ paraŭnańni z časami pradwajennymi. I mima ŭsiaho hetaha „łacinizujucca“. Toje samaje zjawišča siańnia bačam na paŭdni Europy, u Paŭdzionnych sławianaŭ (SHS), toje samaje ŭ Prykarpackich Rusinaŭ, toje samaje čuwacca ŭ Baŭharaŭ toje samaje ŭ dalokaj... Japonii. Kali pryj-

miem pad uwahu lik i mahutnaść narodaŭ, siańnia łacinku ŭžo ŭżywajučych, dyk blizu ŭwieś świet ŭżywaje łacinku. Čamu? Łacinka najbołš adpawiadaje ŭsiemahučaj tendencyi ludztwa da ŭpraščeńnia mižnarodnych znosin. Heta tendencyja jość siańnia ahulnaja: ci Bielarusy zachocac pačac nowuju eru?

Praktyčna pytańnie heta razwiazac pozytyŭna nia dasca jnakš, jak pakinieńniem teoretyčnaha status quo ante*). Ale z tej rożnicaj, što status hety musić być prawodžan praktyčna.

Haworačy praściej, i kirylica i łacinka musiać być u Bielarusau šryftami roŭnapraŭnymi, a heta ich roŭnapraŭje pawinna być pakazana na praktycy.

Adolf Klimowić.

Bielarusy, pišecie ŭ „Bieł Krynicu“ ab žyćci-byćci našaje wioski, ab kryūdach, ździekach i paniawiercy, roblenych wam administracyjaj, ab hminnych sprawach, škole i h. p. — pišecie ab swaich worahach i pryjacielach. Pišecie koratka i jasna, padajučy dakładna fakty. U karespandencyi kaniešnie padawajcie adres swoj i skul karespandencyja. Pišecie swajo proźwišča (tolki dla wiedama redakcyi), bo biaz adresu i proźwišča karespandenta karespandencyi źmiaščacca nia buduć.

*) Jak było dahetul.

U 10-ja ŭhodki „Krynicy“.

(Hl. „Bieł. Krynicu“ Nr. 39).

Pašla skančeńnia prywitalnych pramowaŭ byli adčytany prywitańnia pišmiennyja ad rozných asob i arhanizacyjaŭ. Najbołš charakternyja miejsy z hetych prywitańniaŭ niżej źmiaščajem.

„Praca, jakuju wykanała „Krynica“ za čas swajho istnawańnia na karyść biełaruskaha narodu naahul, a sialanstwa biełaruskaha asabliwa, a tak-sama padziei apošniaha hodu na hruncie palityčnych biełaruskich razhrupawańniaŭ, jasna dakazujuć, jak prawilny ŭ biełaruskim ruchu ślach zaniaty byŭ „Krynicaj“ pierad dziesiaćciu jašče hadami.

Chaj-ža j na dalej, jak dahetul, słowy praŭdy biazstrašna hałošanyja „Krynicaj“ zyčna jduć pa ŭsiej ziamielcy biełaruskaj, budziačy adnych, hartujučy da pracy druhich.

Usich-ža chaj nawuča „B. Krynica“ šanawać swoj narod i jahonuju swabodu, jakaja, mocna wierym, — nie za harami!

Haroj „B. Krynica“, jaje supracouniki i čytačy!

Haroj biełaruskaje sialanstwa j uwieś Bielaruski Narod!

Studenskaja arhanizacyja Bielaruskaje

Sialanskaje Partyi. Praha.

LUBLU...

Lublu zialonyja zahony,
Lublu baru čarniejučuju dal,
Lublu znajomy šept jahony,
Lublu siwych uzhorkaŭ fal.

Lublu wadu radzimych rek, zaliwaŭ,
Lublu ja homan bystraha ručja,
Lublu krasu sadoŭ i niwaŭ,
Lublu ŭ ich piešniu salaŭja.

Lublu pryhožaść letniaj nočy —
Adbićcie dziŭnaj cišyny,
Lublu ja zorkaŭ rańnich wočy,
Čarkwoŭ i kaščialoŭ zwany.

Lublu zarosšyja darohi,
Abwityja wakoł łazoj,
Lublu swoj lud cichi, ubohi,
Jahony šery, biedny stroj.

Lublu ja rodnej pieśni tony,
Ŭ jakoj lud dolu apiawaje
J bytcam muki, stohny
Ŭ joj wymoŭna wyražaje.

Lublu ślapoha dudara,
Što źwiesiŭ haławu i siwy wusy —
Ludziam praroča, apiawaje
Ab dniach światlejšych Bielarusi.

P. Kalaso.

PRAČYTAJ SAM „B. KRYNICU“ I DAJ DRUHOMU!

„Krynica“, pieršaja biełaruskaja časopiś, katoraja dziesiać hadoŭ biez pierarywu budzić Bielaruski Narod z jaho doŭhaha snu. Žadajemo jej i nadalej najlepšych warunkaŭ dzieła raźwićcia i służby kulturnym patrebam Bielaruskaha Narodu“.

Abjadnańnie Bielaruskich
Studenskich Arhanizacyjaŭ.

„Pryjemna nam, što možam najščyrej prywitać „B. Krynica“ u 10-ja ŭhodki i pažadac jej, kab i nadalej była śmielým zastupnikam usich słabych i pakryūdžanych“.

Kiryła-Miafodaŭskaja Studenskaja Liha. Praha.

„Radaškoŭski Addzieł Bielaruskaha Instytutu Hapadarki i Kultury šleć swaje prywitańnie „Krynicy“ z pryčyny światkawańnia jaje dziesiacilećcia. Žadajem i nadalej karysnaj pracy na niwie biełaruskaha adraďeńnia“.

„Dobra wiedaju pry jakich ciažkich warunkach prychodziłasia pracaunikom i kiraŭnikom wypušcać kožny numar hazety, ale jana ŭsie naciski wytrymała i woś siańnia światkuje dziesiacilećcie swajho žyćcia na biełaruskim ślachu prašwiety dzieła našych ciomnych sialan, jakija čerpajuć żywaju kryniču wadu, kab źmienšyc swaju horkaść. Daj-ža Boža i nadalej wiaści karysnuju pracu na ščasće našaje Bačkaŭščyny!“

T. Wiarnikoŭski. m. Uša.

Naš wiečny son.

(Korespondencyja z Prahi).

„Ad wieku my spali i nas razbudzili“... pijem my časta. Adnak, jak prysłuchaješsia z usich ba-koŭ da hetaha, to, rad-niarad, pierakonywaješsia, što hetyja słowa my pijem praz son, bo ŭ istocie my jašče mocna, jak zabityja, śpimo. Moža chtoniebudź skaža, što pišu durnicu: och, jak ja byŭ-by zdawole-nym, kab heta była durnica. Mnie zdajecca, što my ciapier padobnyja da razbeščanaha żyćciom pana, jaki na „ranicy“ (a 12-aj hadzinie) prabudziŭšysia kryčyc paŭsonny, što jamu nie niasuć haračaje kawy, a kali spałochany lakaj niasie jamu šklanku, to pan prahania-je jaho —z krykam, što zapozna prynios, a sam śpić dalej, jak chwory. Rožnimsia tolki my tym ad pana, što jon razbeščany żyćciom, a my żyćciom prybity i znachodzimsia ŭ stanie paŭsonnym.

Woś fakty:

Skolki my majem, to majem, adnak užo nia tak biednyja na literaturu, jak heta zdajecca p. p. Nowa-čynskamu, Catu, Obstu, Struwé, Nikołaju Nikołajewiču i „caru“ Kyrju. Ale našaje niaščaście ŭ tym, što ŭwieś świet dawiedywajecca ab nas ad wyšej uspomi-nienych jahamošciaŭ.

Majem nawukowyja pracy wydanyja ŭ Miensku i Koŭni, majem bahatuja palityčnuju literaturu, wyda-nuju ŭ Wilni, Miensku, Koŭni i Ryzie, a taksama ma-jem bahata i pieknaje literatury, jakoju możam užo

„Darahija Braty! U dzień dziesiacilećcia našaje, darahoje „B. Krynicy“ šlu Wam ščyry prywiet. Usie-mahutny Boh chaj bahasławić pracu Wašuju, a wo-dam „B. Krynicy“ chaj daść moc cudoŭnuju, kab ma-hli pramyć wočy Narodu Našaha i ŭbačyli syny Bieła-ruskaje staronki rodny swoj ślach da pracy i ščaścja“.

Ks. M. Śaŭkiewič. Trakieli, Lidzk. paw.

„Witaju dzień świata „Krynicy“, chaj razwoj jej-ny budzie zarukaju świetazarnaje budučyny Biełaruskaje“.

Hrynkievič. Paznań.

„Witajem supracuŭnikaŭ „Krynicy“ i žadajem jej pamysnaha dalejšaha raźwićcia“.

Rym. Studenty Biełarusy.

„Z pryčyny dziesiacilećcia „Krynicy“ wińšuju Was i żyču ŭsiaho najlepšaha. Hurtujcie j dalej usich tych świadomych biełarusaŭ, jakija pryznajuć, što treba, jak Wy pišacie, „kirawać swoj narod Biełaruski na ślachi chryścijanskaj kultury i cywilizacyi“. Niachaj Wam Boh daść siły i wytrywałaści ŭ Wašaj pracy“.

D. Aniśko. Sakołka.

„Przesyłam Szanownemu piśmu serdeczne pozdro-wienia oraz życzenia owocnej pracy dla wspólnego dobra naszego Kraju: Niachaj żywie, raście, ćwicie na supolnuju dolu i radaść“.

Br. Krzyżanowski. Senator

pachwalicca. Pieknaje wydańnie knih u Miensku i Koŭ-ni, a nawat Wilni, dapraŭdy, pazwalaje nam užo wyje-chać kryšku ŭ šyrejšy świet i nia trymacca tak uparta Mienskich, Kowienskich i Wilenskich kutoŭ. Jak nam ciażka zrazumieć, što da nas u Wilni nikoli palaki nia pušciać zahraničnych palityčnych i kulturnych dzieja-čoŭ. Hetki wypadak moh-by być tolki ŭ dzień karana-wańnia Sykstusa Parwenskaha na Karala Polšcy, kali ŭsia znać wyjechałaby da Krakawa na Wawel. Ależ, darażeńkija, da hetaha tak doŭha treba čakać, bo Ka-rol Sykstus naniaŭsia na dziesiac hadoŭ być prydzwier-nym u adnym z paryżskich teatraŭ (wiestki z zamież-naje presy). Tak — što, heta moža zdarycca tolki ŭ naj-chutčejšym wypadku ŭ 1937 hodzie. Za hety-ža čas, pakul Jaho Karaleŭskaja Mość budzie adčyniać i začy-niać dźwiery, my mahli-by užo napraŭdu prabudzićca i papyrskać sabie ŭ wočy zimnoju wadoju, kab znoŭ nie zasnuć. My zaŭsiody prywykli narakać, što za nas zahranica nie zastupajecca. Skul-ža, maje radnyja, za-hranica ab nas moža wiedać? — Tolki z krynicaŭ na-šych worahaŭ, bo my nia ŭmiejem ab sabie ničoha nikomu kazać. My swaje literaturnyja pracy trymajem u Miensku, Koŭni i Wilni, a ŭ bibliotekach uniwersy-teckich u Paryży, Londynie, Berlinie, Prazi, Wieni, Bu-dapeści i Hadzy, kab sto hadoj šukaŭ, nawat, hrama-tyki Taraškiewiča, i to nia znojdzieš. Addziely paličkaŭ z aznakaj „Ukrajinske“ zapoŭnieny bitkom ukraińskim; knihami, a pad našaj abwiestkaj „Beloruske“ piać pa-ličkaŭ pustych, puściusieńkich. Woś i maješ tabie mienskija i kowienskija bahatyja wydańni. Ja hety pry-

„Narod naš Biełaruski, dziakujučy Wam, siahoń-nia wieryć mocna ŭ toje, što zdarowyja Wašyja idei parwuć najmacniejšyja lancuhi Jaho niawoli, a siła ich tak-sama pieramoža najstrańniejšyja kryŭdy i ździeki! Jahonych worahaŭ“.

Ks. Wiktar Šutowič. Baradzieničy. Brasł. p.

„Pasylaju haračaje prywitańnie dla Biełaruskich pasłoŭ, a tak-ža i supracuŭnikaŭ na niwie biełaruskaj, zmahajučychsia ab niezaležnaść našaj Maci Biełarusi“.

Franuk Subač. w. Plusty.

„Šlu najlepšyja pažadańni redaktaru, byŭšym re-daktaram, a tak-sama ŭsim supracuŭnikom hazety „B. Krynicy“ i malu Boha, kab Jon Wam usim daŭ siłu i enerhiju ŭ dalejšaj pracy. Niachaj cieče naša „B. Krynica“ „mnohija leta!“...

Piotr Leščyk. Świsłač.

Dalej źmiaščajem prywitańni, prysłanyja pašla światkawańnia:

„Serdečno witajemo Was z jubilejem i bažajemo usii prodowžennia Wašoŭ kulturnoj roboti na dobro bratniho biłoruskiho narodu.“

„Silskij Swit“, wydawnictwo u Lwowi.

„Z powadu niemahčymaści być na ŭhodkach „Biełaruskaj Krynicy“ chacieli asabista złażyć pažadań-ni, ale na žal nikoha nie znajšli“

Z pašanaj E. Kažoŭski i Wiśnieŭski.

kład biaru z Prahi, ale, pryhetym, nia wieru, kab inšyja stalicy Zahodniaje Eüropy byli ščašliušyja na Bielaruskuju literaturu. U Seminarij sławianskaje filolohii Karłaŭskaha uniwersytetu ũ Prazi, dzie studenty filolohi pracujuć ad 8 rana da 8 ũ wiečary, znojdziecie ũsiu literaturu: ukrainskuju, českuju, baŭharskuju, serbskuju, rasiejskuju i polskuju, a tolki niwodnaje knižki nia ma Bielaruskaje. Na paličkach pad abwiestkaj „Časopisy“ znojdzieš časopisi ũsich narodaŭ Eüropy, nia wyklučajućy Radawaj Rasiei, tolki, biedny ty budzieš, kali zachochaš znajści „Кры́віца“, „Студэнскую Думку“ i „По́лямя“—takich nia ma. Hetyja wydaŭni hniujuć pa syrych kniharniach Mienska, Koŭni i Wilni. My płacám, što za nas nie zastupajucca, a naš płáč tolki čuje pan Olendzki (šef defenzywy) ũ Wilni. Woš majecie, jakaja naša zahraničnaja prapahanda. Adnak, ludzi, jakija nami cikawiacca, znachodziać krynicy ab nas. Ale hetyja krynicy dla nas zabojčyja. Woš jany: Učora žwiarnušsia da mianie kaleha čech z zapytaŭniem: „Pan kolega je z Beloruska?“, a kali ja adkazaŭ, što tak, to jon pačaŭ apawiadać mnie, što jon specyjalna studyjuje naš kraj i našuju mowu i, što biedny pierasačyŭ usie knižki, šukajućy patrebna ha materyjału. Padwioŭ jon mianie da palički „D“ u addziele „Pomocne vedy“ i pakazaŭ ahramadnuju knihu, z jakoj jon najbalej skarystaŭ. Ja zaraz hetu knižku za chrybiet i dawaj hladzieć. Ahramadnaja knižyca maje 995 staronak i „piekny“ zahałowak „La Pologne“ *). Choć

*) Polšč.

słaby ž mianie pakul što francuz ale ja pačaŭ u joj kapacca.

Na staroncy 848 ja natrapiŭ na pačatak addziełu, jaki adznačany miłym dla mianie zahałowakam: „Les Blancs - Ruthenes et la question blanche - ruthene“ *). Duža dobra, ale idziem dalej. Pry kancy hetaha addziełu jość wialiki artykuł: „Le penchant des Blancs - Ruthenes pour la culture polonaise“ **) — hodzi, dziakuju. Chto cikawicca, chaj pračytaje. Ale, dapraŭdy, nie paškodziłab pračytać jaho našym Najwialikšym, to moža prysłałib inšyja krynicy. Ja nie mahu zrazumieć, čamu ũsie mohuć, tolki my adny, jak niażywyja. Ja dziŭlusia, čamu na heta nie žwiarnuli ũwahi našy daktary filolohi tamu piać hadoŭ? Ja sumniewajusia, kab jany praz uwieš hety čas byli zaniaty pisaŭniem swaich prac doktarskich, chiba jany ich pisali hłaholicaj, bo nawat kirylicaj možna było skarej napisać, nie haworaćy ab łacinicy. Mnie duža cikawa, ci doŭha jašče palički pad abwiestkaj „Beloruske“ buduć pustymi i skolki jašče hadoŭ buduć studenty zamiežnych uniwersytetaŭ čerpać ab nas materyjał z knižyca „La Pologne“? Daj Boža, kab jany zapomnilišia pierad tym, jak karol Sykstus skončyć służbu storaža.

Ad Was, Darahija: Miensk, Koŭna i Wilnia heta zaležyć. Čakaju.

Fr. Hr.

Praha, 22.X.26.

*) Bielarusy i bielaruskaja sprawa.

**) Skłonnaść bielarusau da polskaj kultury.

(Z hetkim žmiestam znajšli my ũ redakcyi kartacku wiadomych bielaruskich adwakaŭtaŭ).

„Najščyrejšyja pažadani składaju našym baračbom z pryčyny dziesiacihadowaj pracy na niwie našaj dzirwanistaj“.

Fr. Duliniec. Mosar.

„Witajem „Krynicy“ z jaje światam; žadajem i dalej wierna służyć nacyjanalnym intaresam Bielaruskaha Narodu“.

Rahula. Kunicki.

„Winšujućy paważanuju Redakcyju „Krynicy“ sa światam jaje dziesiacihodździa, hetym maju honar pierasłać swajo ščyraje pažadani jaje raskwitu na ciarnistym ślachu baračby za lepšuju dolu našaha siarmiažnaha narodu“.

Kraŭcoŭ Makar. Wilnia.

„Ja ciapier u polskaj škole wučusia i pryjechać nie mahu i „Krynicy“ nia čytaju, bo zabaroniena. Zadauju „Krynicy“ pamysnaha i doŭhaha istnawaŭnia. Usia škola žyćyć wam pamysnaha istnawaŭnia. Ab našych sabraŭniach i pramowach Dyrektor školy nia wiedaje, bo my abo žbirajemsia na strychu, abo ũ piŭnicy“.

(Dziela zrazumielych pryčyn my nie padajom ani prožwišča, ani miejsca aŭtara hetaha charakternaha pišma).

„Prymicie pawinšawaŭnie ũ dzieŭn słaŭnych uhodkaŭ Wašaj hazety, z pažadaniem Wam dalejšaj ščašliwaj pracy na karyść bielaruskaj kultury i nacyjanalna ha razwoju“.

Janka Pačopka. Łužki.

„Łužeccki Hurtok Bielaruskaha Instytutu i aspdarki i Kultury šle ščyraje prywitaŭnie redakcyi i supracownikam „Bielar. Krynicy“ u dzieŭn światkawaŭnia 10-ch uhodkaŭ ichnaj słaŭnaj kulturnaj pracy na karyść bielaruskaha narodu i žadajeć, kab heta praca i nadalej šyrylasia i krasawała na našych zahonach, čerpajućy życiatworčuju moc z „Bielaruskaj Krynicy“. Staršynia: W. Kononowič, sekretar: J. Pačopka. Łužki.

„Žadaju ũsiaho najlepšaha ũ Wašaj pracy“.

K. Jaŭchuta. Ružanaja.

„Čeść Wam u dalejšaj, z Božaju pomačču, pracy nad adradžeŭniem našaha Bielaruskaha wiaskowa ha narodu.“

J. Puzyreŭski. Zaraćy. Brasł. p.

Chor i deklamacyi.

Pašla prywitaŭnia, chor pad zahadam hr. A. Stepowiča adpiajaŭ niekalki narodnych piešniaŭ i harmonizacyi polskaha kampazytara M. Rohoŭskaha, jaki kałiś, budućy ũ Wilni wučycielem Muzyčnaj Školy, hdzie zahadčyk hetaha choru byŭ wučniem, paznajomišsia z bielaruskimi narodnymi melodyjami i byŭ duža zachopeny ich charastwom i aryhinalnaściaj. Piajali takža adnu piešniu šwedzkaha kampazytara Jansena, praŭda, pryhožaju, ale čuwać u joj čuży ton. Jašče piajali adnu piešniu, katoraja asabliwa zasłužwaje na ũspamin — heta hymn Bielaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury prysłany na konkurs, jaki nia byŭ jašče raz-

Da nas pišuć.

URAŽAŃNIE AD ŚWIATKAWAŃNIA 10-ych UHODKAŮ „KRYNICY“.

Baradzieničy, Brasłaŭskaha paw. Wiarnuŭsia ja damoŭ poŭła ŭwiatkawaŭnia 10-ci ŭhodkaŭ wydaŭnia „Krynicy“. Na ŭwiatkawaŭni ŭwidzieŭ ja, jak ŭčyra pracujuć naŭy arhanizatory na poli biełaruskim. Ad siabie mahu skazać, ŭto „Krynica“ ŭčyra pramywaje wočy siałanam da praŭdy i zmywaje z sielanina ŭsiałakija ciomnyja chmary, i muŭu krepka i ŭčyra padziakawać wilenskiej intelihiencyi biełaruskaj, ŭto niamala kładzie swajej pracy na karyŭć biełaruskaha siarmiaŭznika. Ja ŭwidzieŭ, jak ŭčyra nas prywitali naŭy ŭłaŭnyja pracau-niki i paŭła wialikuju radaŭć maju, jak ŭwidzieŭ, ŭto nawat inŭyja narody: palaki, ličwiny i čechi ŭčyra witali „Krynicy“, dyk my z hetaha nadta cieŭsimsia, ŭto joŭć da jaje pryhilniki niatolki biełarusy, a i inŭyja narody. Dyk wieru, ŭto paŭła hetaha ŭwiatkawaŭnia naŭa čystaja i zdarowaja „Krynica“ mnoha jaŭće pramyje nowych daroŭak. Usie henyja pramowy — heta było čyŭčeŭnie „Krynicy“, pahłyblaŭnie i razŭyraŭnie jaje bierahoŭ.

Jana, spadziajusia, ŭ chutkim časie zmyje z biełarusy ŭsiałakija ciomnyja chwaroby i my ŭ jej, jak u wiernym lustry ŭwidim maładuju i zdarowuju praŭdu. Paŭła hetaha ŭwiata my siałanie pačulisia niejnymi blizkimi da hetaj „Krynicy“ i ahułam da jaje pracau-nikoŭ.

Rydzika.

AB USIM PATROCHU.

M-ka Dziawieniŭski, Aŭmianskaha paw. Niekalki času, jak pryjechaŭ z niekul da naŭaha miastečka Dziawieniŭŭak doktor Barys Bahalepaŭ. Heny doktor

nadta staŭ za daloka i hłyboka ŭziracca, bo kali dawiedajecca, ŭto chto maje dla siabie rycyny, anodju ci nawat baŭki, to danosie palicy i tady ŭŭo sprawa apynicca aŭ u Pana Starosty pawiatowaha, ale Starosta dobra znajućy naturu doktora B. Bahalepawa „winawaju“ nie karaje, jak heta było z Butrymam Jurkam, haspadarom z wioski Źyŭmoŭ, katoraha zwolnili ad ŭtrafu za trymaŭnie abcenhaŭ, ŭto ruć zuby i niekalki hramaŭ anody. Za heta samaje doktor Barys Bahalepaŭ jaŭće padaŭ haspadaroŭ: Siluka Tamaŭa z wioski Silukoŭ, Jasiewiča F. z wioski Rudzioŭ i Subača F. z wioski Plustaŭ. Dziŭna, ŭto dohtar B. Bahalepaŭ zajmajecca pustoju rabotaj, nia wiedajućy, ŭto koŭny haspadar maje prawa trymać chatniuju apteku.

Za apoŭnija časy ŭ naŭaj staranie pajawiłasia mnoha waŭkoŭ, nawat i ŭalonych, i niamaha taho dnia, kab nie panieŭli awiečki, ci nie pakusali ŭywiołu i ludziej, jak heta mieła miejsca ŭ wioskach: Girdziuny, Aŭbali, Zajaŭowa, Litwica. Spynić hetych zwiaroŭ nia majem čym, aprača kułaka i kamienia, bo strelbaŭ nam nie dajuć, chacia mnohija i staralisia na heta dazwołu. Naŭto toje, kali ŭŭo i karŭuny ŭmieła ŭ wačach dziaruć kurej; jak pomniu, na naŭy harady pryłacieŭ karŭon i zadraŭ čatyry kurcy, a tut baby adahnać woraha i nahami i rukami nie mahli.

Čaho tady ad babaŭ nie pačuŭ — i chaleru, i zarazu, brydka na t i piŭać, to na muŭa, to na . . . wiadoma, ŭto pierŭy nia maje strelby, kab adahnać karŭuna, a druhi, ŭto nie pazwoļu jaje trymać.

Adnym moŭam pachwalicca — bulba dobra pryłalaŭsia, choć kaŭy ŭdowal budziem mieć, bo ab druhoj jeŭy ŭ ciapieraŭnim časie muŭyku-chlebarobu nia dumaj.

Kalučy.

— PAŖYRAJCIE „BIEŁARUSKUJU KRYNICU“! —

hladany, dzieła čaho pakul-ŭto aŭtar jaje niawiedamy. Woŭ hety hymn biazumoŭna zasłuŭwaje na adznačauŭnie i nadharodu; wierŭ uspomnienaj pieŭni — heta kusočak romantyčnej ody. Muzyka swaim enerhičnym ryt-mam i čaram melodji budzić enerhiju i razhon da pracy; adzin zakid, jaki moŭna zrać jej — heta niedastača narodnych matywaŭ, — ale i biaz hetaha wartaŭć jaje wielmi wialikaja, dyk warta, kab heta pieŭnia i na zaŭsiody astałasia hymnam Instytutu.

Naahuł chor zraćiu duŭa dobreje ŭraŭaŭnie, ŭka-da tolki, ŭto zamała materjału hałasowaha ŭ tenarach i altach i zamała ludziej, a ŭ basoch ŭmat maładych chłapcoŭ, u jakich bas jaŭće nia wyŭpieŭ; adnak i na hetych znać ŭmat pracy i niemałaja zdolnaŭć zahadčy-ka — widać, ŭto zahadčyk ŭmat moŭa, kab padzahadnych było.

Paŭła choru hr. P. Karuza pradeklamawaŭ niekulki wierŭaŭ K. Swajaka, J. Byliny i inŭ. Deklamacyi duŭa ŭdalisia. Było čuwać, ŭto deklamatar ich — artystyčnaja siła.

Harbatka.

Ureŭcie ŭsie supracouŭniki i hoŭci byli zaproŭany na harbatku ŭ kwatery paŭła F. Jaremiča, u tym-ŭa domie, dzie mieŭćicca naŭa redakcyja. Pryjemny naŭtroj z narady i ŭwiatkawaŭnia pieranioŭsia i na harbatku. Panawała tut ciopłaja, kazaŭ-by siamiejnaja sardečnaŭć. Dyk ničoŭa dziŭnaha, ŭto było tut jaŭće ŭmat pryhoŭnych pieŭniaŭ u roznych mowach, kupletaŭ raŭwitalnych pramowaŭ.

Biełaruski student A. Zianiuk kazaŭ, ŭto jon ŭŭo try hady ŭ Wilni i nihdzie nie spatkaŭsia ŭ Biełarusau z takim ciapłom i sardečnaŭciaj.

Red. „Przegł. Wil.“ hram. L. Abramowič, pramaŭlajućy papolsku wyraziŭ cikawyja dumki ab tym, ŭto ŭ naŭym krau mnohich roŭnić tolki mowa, ale duŭa ŭ mnohich, inŭaj mowaj haworačych, adna. Dyk woŭ-ŭa i pramoŭca, choć joŭć palakom i papolsku pramaŭlaje, ale duŭoj čujecca častkaj naŭaj i zatym, kazaŭ kaŭčajućy pramoŭca — my ŭsie tut tak swojska čujemsia, ŭto adna duŭa ŭ nas.

Ureŭcie pramowiŭ jaŭće P. Čarniaŭski, supracou-nik „Krynicy“ sa Swiancianŭčyny, ŭładajućy najlepŭyja „Krynicy“ paŭadaŭni i dziakujućy redakcyi za ciopłaje pryŭiaćcie.

Skoki.

Była h. 12 nočy. Hoŭci raschodzilisia. Adna tolki moładz nie ŭpiaŭalasia. Jana iznoŭ apynułasia ŭ redakcyi, hdzie pad swojskija huki harmonika arhanizawała skoki i wiesieła jaŭće zabaŭłalasia niekalki hadzin.

Prezydjum BChD.

Nazaŭtraŭni dzieŭ (25.X.26) zabraŭsia ŭ red. „B. Krynicy“ Centralny K-t BChD, jaki wybraŭ heta-ki prezydjum: starŭynia P. Karuza, jaho zastupnik Ks. A. Ŗankiewič, piŭar A. Stepowič, jaho zastupnik J. Źuk i skarbnyk St. Ŗankiewič.

Z Polšcy.

Termin sklikańnia Sojmu. 4.XI siol. h. Maršalak Sojmu atrymaŭ aficyjalnaje pawiedamleńnie Prezydenta, što termin sklikańnia Sojmu, wyznačany na 13 listapada.

Dekret ab amnestyi. Ministerstwa Sprawiadliwości apracawała projekt dekretu ab amnestyi. Uradowyja kruhi zapeŭniajuć, što dekret budzie ahałošany pierad kaladami. Datyčyć jon maje pradžysim prastupkaŭ palityčnych małoje wahi, z nacyjanalnaj padkładkaj.

Pierastaralisia. Apošnimi časami z pryčyny strajku wuhlakopaŭ u Anhlui pašoŭ chod na polski wuhla. Jaho tak pačali wywazić, što pad kaniec nie chwaciła wuhla dla swaich patrebaŭ i pryšlosia prywazić z Čechasławecy. Ministerstwa Handlu i Promysłu pabačyła heta, jak zaŭsiody, pozna, nu i zabaraŭla wywazić wuhla za hranicu.

Z kraju.

Patreba biełaruskaj mowy. 1.XI. s. h. u pamieškaŭni Wilenskaha Addz. Sajuzu Spażywieckich Tawarystwaŭ R-taj Polskaj, adbyłasia kanferencyja spażywieckich T-waŭ Wil. Wokruhu. Z sprawazdačy instruktara p. Arechwy bačym, što Wilenski Addziel maje 36 kooperatywaŭ. Padčas dyskusii nad dziejnaścij Sajuzu adzin z pramoŭcaŭ źwiarnuŭ uwahu, što prapahanda wiadziecca nieadpawiedna, bo tolki papolsku, što dla šyrokich masaŭ jość nie zrazumielym. Prapanaŭaŭ uwieści prapahandu kooperacyi, jak słowam, tak i ŭ druku pabiełarusku; i što tady tolki možna čakać dobrych wynikaŭ, kali nasialeńnie pabačyć, što tut nia jdzie ab polonizacyi, a ab dabro kooperacyi.

Peŭna-ž, hetyja słowy byli harocham ab ścianu. Bo nie na toje-ž było pałożana stolki trudoŭ dzieła likwidacyi Wilenskaha Sajuzu Kooperatywaŭ.

Plan asuški Palešsia. U ŭradawych kruhach paŭstaŭ projekt wyznačyć adumysłowaha kamisara da spraŭ meljoracyi Palešsia, jaki pry dapamozie Min. Kamunikacyi maje apracawać plan asuški Palešsia, a tak-ža znajści patrebny na heta kapital.

Z Niezależnaj Litwy.

Aŭtanomija nacyjanalnych mienšaścíaŭ. Frakcyja sojmawaja nacyjanalnych mienšaścíaŭ pracuje nad projekтам aŭtanamičnych zakonaŭ, jakija majuć być pryniaty Sojmom.

Ratyfikacyja dahaworu z Radami. Kabinet ministraŭ unios u Sojm litoŭska-sawiecki dahawor ab nieahresyi. Dahawor hety sojmawaj bolšaścij pryniaty.

Sprawa Wilenščyny. Anhielskija hazety pawiedamlajuć, što ŭrad Anhielski nia moža zhadzicca, kab asudzić Litwu, jak hetaha damahajecca Polšča i inšyja dziaŭhawory, u sprawie Wilni.

Z Koŭni danosiać, što Śleżewič u Kamisii Zahraničnych Spraŭ litoŭskaha Sojmu, zajawiŭ, što Rada Ambasadoraŭ nia maje prawa wydawać pastanoŭ u sprawie Wilenščyny. Stanowišča-ž litoŭskaha ŭradu ŭ sprawie Wilni jość niaźmiennym. Pakul Wilenskaja spra-

wa nia budzie wyrašana na padstawie sprawiadliwaśc datul stwareńnie narmalnych warunkaŭ miż Polščaj i Litwoj niemahčyma.

Litoŭska-Radowyja handlowyja pieredahory. Pieredahory Litwy z SSRR u sprawie handlowaha dahaworu iduć pamysna. Pryhatawaŭčaja praca ŭžo zakončana, i ŭ najbliżejšym časie dahawor maje być hatowy.

Zwarot zwanoŭ. Radawy ŭrad na dniach pieradaŭ litoŭskamu pasolstwu ŭ Maskwie wywiezienyja padčas wajny zwany ŭ liku 45 ahulnaj wahi 4.000 kil. Zwany buduć prywiezieny ŭ Litwu.

Projekt addzialeńnia Kaścioła ad dziaŭhawory ŭ Litwie. Z Koŭni danosiać, što ŭwodźańnie cywilnych knihaŭ ab naradžeńni i žanimstwie jość ustupam da akcyi sučasnaŭ ŭradu, jaki imkniecca addzialić kaścioł ad dziaŭhawory.

Z zahranicy.

Anhlia. **Sprawa strajku.** Z Londonu danosiać, što pawodle apinii delehataŭ na kanferencyi wykanaŭčych kamitetaŭ syndykataŭ treba spadziaŭacca chutkaha zakančenia strajku.

Hišpanija. **Paŭstańnie Kataloncaŭ.** U Hišpanii jość prawincyja Katalonija, zasieleŭnaja praz narod rozniačysia ad Hišpancaŭ. U apošnich hadach tam chutka pašyrajecca niezaleźnicki ruch. Ciapier hazety padajuć, što tam pačalaŭsia paŭstańnie proci Hišpancaŭ. U m. Perpignan paŭstancam udałasia zachwacić u swaje ruki arsenal (skład aruźža).

Pa ŭsiej Hišpanii iduć aryšty, dasiul jość aryštawanych kala 100 asob padozraných u supracuŭnictwie z paŭstancami.

Meksyka. **Paŭstańnie.** Z Meksyki danosiać, što b. hen. Callegos sarhanizawaŭ paŭstańnie proci ŭradu prezydenta Collesa. Uradawym wojskam udałasia zdušyć paŭstańnie; gen. Callegos uciok.

Italija. **Treci zamach.** 31/X s. h. jakiś čaławiek streliŭ u Musoliniaha, wychodziačaha z pamieškaŭnia adnej wyżejšaj školy ŭ Bolonii. Kula adbiłasia ab arder nia raniačy Musoliniaha.

Zamachowiec byŭ pabity praz natoŭp. Śledztwa pašla wyjaśniła, što pabity zusim niawinny, a toj, što stralaŭ, karystajučy z sumatochi, sprytna ŭciok.

S. S. R. R. **Kanfliktu nie zlikwidawali.** Z Maskwy danosiać, što 4/X s. h. piatnaccaty (XV) kanhres rasiejskaj kam. partyi začyniŭsia. Kanfliktu ŭ nutry partyi nie zlikwidawali. Kiraŭniki apazycyi, asabliwa Trockii, zaŭziata baroniać swajo stanowišča. Kamenieŭ swajej pramowaj padhataŭlaŭ hrunt da raščaha wystupleńnia Trockaha.

HRAMADZIANIE!

Prysylajcie adrasys wašych znajomych, kab my mahli pasłać im probnyja numary našaj hazety. Pašyrajcie swaju rodnuju ča-sopiś!...

Z Wilni.

Što možna wysyłać u SSRR. Ad 1.XI s. h. abawiazuje nowy zahad u sprawie wysyłańia ũ SSRR tawaraŭ pasylkami. Zahad hety stanoŭča zabaranaje wysylku ũsiakaha rodu manufaktury, nitak, instrumentaŭ muzyčnych, lakarskich, ramiešlenych, hadziŭnikaŭ i častak da ich, papiery, pacierak, huzikaŭ i inšych dadatkaŭ krawieckich.

Takija rečy, jak swetry, pańčochi, pałčatki, kasmetyki — možna pasyłać u małym liku. Pańčoch nia bolš, jak 6 par, pałčatak — 3, kasmetyki nia bolš jak za 400 zł.

Stan biezraboćcia. U apošnim tydni u Wilni pradstaŭlajecca hetaki ahulny lik biezraboćnych — 4334, z čaho ũmy słowych pracounikaŭ 1297, kwalifikawanych — 1064, kwalifikawanych 1126.

Wiarboŭka biezraboćnych u Francyju. 17. XI. s. h. adbudziecca nabor biezraboćnych dzieła adpraŭki ũ Francyju na hornyja raboty. 18.XI s. h. toje samaje adbudziecca ũ Šwiancianach.

Naša Pošta.

Abačeŭskamu z pad Brasława: pišmo atrymali, probny Nr. pasylajem.

Skačko J. z Waŭkałaty: Škada, što Wy nia pryjechali, pasyłać Wam było zapozna, Wy-b na hetym ničoha nia stracili, jak pišalasja ũ zaprosinach; probnyja NrNr pasylajem.

Tomku J. z Mikołajewa: pišmo atrymali, hazytu pasylajem, hrošy możacie pasyłać, jak wam wyhadniej.

Šaŭro J. z Parafjanowa: pišulku atrymali, prošbu spaŭniajem.

Bryčkoŭski A. z Dziedziejkaŭščyny: piešniu atrymali, prošbu spaŭniajem.

W. Kazłoŭskamu: Atrymali, dziakujem. Jak budzie miejsca, dyk nadrukujem i pastarajemsja rabić adbitku. Čekajem na astatniaju častku. Hazytu Wam pasylajem tak jak prosicie.

P. Kołas: Wieršy Wašy atrymali. Adzin z ich drukujem. Uciemiłiwamu z pad Wišniewa: Atrymali, nadrukujem. Rydziku z Baradzienič: atrymali, drukujem.

Feluni z pad Wilni: Atrymali, nadrukujem. Chopzakasewiču z pad N.-Pahosta: Atrymali, z adnej karespandencyi skarystajem, a z tej, dzie apisana, jak žonka kamendantu, a pop susiedu pabili wokny, nie skarystajem. Takija wiestki dla hramadźianstva nia majuć značennia. Pišycie ab sprawach paważniejšych.

Siemaškiewič Fr. z Łakcianaŭ: „Na przyźbie“ z wieršami, jakija Wy ũspaminajecie ũ pradaży niama. Jošč inšy zbornik, tak-ža „Na przyźbie“, możacie wypisać z kniharni „Krynica“, Wilnia, Zawalnaja 7.

Alksnin J. z Puzyroŭ: pišmo atrymali, prošbu spaŭniajem.

Sulžyckamu B. z Michničaŭ: pišmo atrymali, hazytu pasylajem.

Wyjšaŭ z druku i pradajecca Biełaruski Kalendar „Krynica na 1927 hod. Kalendar wyjšaŭ łacinskimi („polskimi“) litarami:

Cana za 1 ekz. 85 hrošaŭ, z pierasyłkaj 95 hr., za dwa kalendary z pierasyłkaj 1 zał. 85 hr.; wypisujučy 1 abo 2 štuki kalendara, hrošy možna pasyłać paštowym markami.

Čhto wypisuje nia mieniej 5-ch kalendaroŭ, toj za pierasyłku nia płacić i jamu pasyłajucca kalendary pasylkaj upisanaj (zakaznoj, poleconaj).

Čhto kuplaje nia mieniej 10-ch kalendaroŭ, tamu dajecca ustupka 20 prac. (na załatoŭcy 20 hr.). Naahuł kniharniam i handlarom kniharni dajecca wiailiki spusk (ustupka).

Hałošny skład: Wilnia, Zarečča, wul. Krywoje Koła № 21—3 J. Stankiewič (Wilno, Zarzecze, ul. Krzywe Koło 21, m. 5). Aprača taho možna wypisawać praz Redakcyju „Biełaruskaj Krynicy“ i z Biełaruskaj Kniharni „Krynica“, Wilnia, Zawalnaja 7.

Tannaja bibliotečka sceničnych tworaŭ,

jakija najboliej padchodziać dla hulni na wioscy:

Alachnowič: „Zaručyny Paŭlinki“, pjesa ũ 1 akcie 40 hr.
 „Kališ“, scen. abr. u 2 akt. . . . 40
 „Ptuska ščascia“, pjesa ũ 3 aktach 40
 „Strachi žyćcia“, dr. ũ 3 aktach 50
 „Ščastliwy muž“, kamedyja ũ 4 akt. 75
 „Pan Ministar“, kam. ũ 3 akt. . . 60
 „Betlejka“, scen. št. ũ 5 žjaw. . . 25

Harun A.: Sceničnyja twory dla dziciačaha teatru:

„Ščastliwy čyrwaniec“, kazka ũ 2, abrazoch, „Dziŭny chłopiec“ kazka ũ 1 abr. . . . 50

Hutoŭski Ŭ.: „Surdut i siarmiaha“, dramatyčny abrazok u 3 aktach . . . 20

Bylina J.: „Wybary staršyni“, wiaskowaja trahi-kamedyja ũ 3 dziejach z časou carskich . . . 40

Swajak K.: „Janka Kancawy“ dr. ũ 5 akt. . . 50

Rodziewič Ł.: Sceničnyja twory: „Žbiantezany Saŭka“ i inšyja . . . 60

Pjesy Nr 1. „Modny šlachciuk“ i inšyja . . . 40

„U inšym ščasci niaščascie schawana“ 20

Ŭsie hetaja knižki kaštujuc z pierasyłkaj 7 zał. 20 hr., a pałowa hetych knižak 3 zał. 75 hr. Wypisujučy 1 abo 2 ekz. možna prysyłać paštowymi markami dabawiŭšy na pierasyłku 5 hr., a na zakaznuju 35 hr.

Knižki wysyłajucca pa atrymaŭni hrošaŭ abo marak paštowych, bo za pabraŭniem małoje pasylka abchodźicca šmat daražej.

Bolšyja zakazy wysyłajucca za pabraŭniem pa atrymaŭni zadatku nia mieniej treciaj čaści.

BIEŁARUSKAJA KNIHARNIA

„Krynica“

Wilnia, Zawalnaja 7.

LAKARNIA LITOUSKAHA T-WA SANITARNAJE POMAČY

Wilnia, Wilenskaja wul. 28.

U ambulatoryi prymajuć daktary-specyjalisty: dziciačyja chwaroby ad 11—12 i 3—4 h.; nutranyja chwaroby 10—4; chirurgičnyja 1—2; žanočyja 11—1; wačeja 11—2; wušej, nosa i horła 2—3; zuboŭ 10—11; skury i weneryčnyja 2—3; nerwaŭ 1—2. U lakarni addziely: ũnutrany, chirurgičny, ginekolohičny i radzilny, KABINET RENTGENA i ELEKTRA-MEDYČNY. Lačeŭnie pramieŭnia-mi, fatahrafawaŭnie, prašwiatlaŭnie, elektr. wanny, elektr. masaž.

Analityčnaja laboratoryja.

Wyjšaŭ z druku biełaruski kalendar hraždankaj — (ruskimi literami) na 1927 hod. —

Nr. 8.

„ZORKA“

Addziel dla našych dzieć.

Z. W.

ŠTO JA LUBLU.

Lublu ja wiosku, dzie radziusia,
Lublu chacinku ja swaju,
I mamu, tatu, bratoŭ, siastryčki,
Dyj usich ludziej z siała lublu...

I babku ja lublu staruju,
Što jak pačnie kazki kazać,
Zdajecca nawat — za świet cely
Ja nie chacieŭ-by ich addać!

Lublu ja pole, luh zialony,
Dzie našy koniki pasucca,
Lublu žalejki pieśni sumny,
Jak pa načnoj rasio paljucca.

Lublu ja wielmi les sasnowy,
Choć ŭ im tak strašna, Mocny Boža!
Jaki-ż jon ciomny i wialiki!
U im čaławiek zbłudzić moža...

I ručajočak ja lublu,
Što čysty ciače pa dalinie,
I kazki ab čużym kraju
Šapoča susiedcy — kalini.

Lublu ja ŭ niebie miesiac, zorki...
Što lublu bolš? — Nie daličuś!
Bo ja lublu ŭsiu ziamielku,
Uwieś kraj moj rodny Biełaruś!

TATAWYJA HUTARKI.

Jurka: Tata, prywiaziecie mnie cukru, ja tak lublu sałodki cukar.

Tata: Ja-ż u les pajedu, a cukar u lesie nie raście.

Jurka: Ja wiedaju, što nie raście. Ale-ż skażecie mnie, tata, jak i z čaho robicca cukar?

Tata: Z burakoŭ.

Jurka: Z burakoŭ? Jany-ż ani krychu nie sałodkija.

Tata: Nia ŭsie hatunki burakoŭ da wyrabu cukru zdatnyja, a tolki „cukrowyja“. Takija buraki prywiezienuja ŭ cukroŭniu (fabryku, dzie cukar robicca), čyścieńka myjuć, raścirajuć mašynami na kašu, razbaŭlajuć jaje haračaju wadoju, kab atrymać bolš soku, jaki sapraŭdy dawoli sałodki. Hety sok ačyščajuć i doŭha warać u wializarnych kałach, aŭ pakul jon nia zrobicca husty. Tady wyliwajuć jaho ŭ formy, dzie jon zastywaje.

Jurka: I ŭžo cukar hatowy?

Tata: Jašče nie. Jaho jašče raz moćać wadoj, ačyščajuć, warać i robiac hetak nazwany cukar-piasok. Kab mieć cukar u kuskach, piasok iznoŭ doŭha warać z wadoju, jašče raz ačyščajuć i tady ŭžo žliwajuć u formy, dzie jon zastywaje i robicca biełaj, ćwiordaj masaju.

Jurka: Ci daŭno ludzi nawučylisia rabić cukar?

Tata: Cukar z burakoŭ ludzi pačali waryć tolki u XVIII wieku, heta značyć hadoŭ 200 tamu. Raniej cukar rabili z cukrowaj raśliny, jakaja raście tolki ŭ haračych krajach, dzieła čaho jon byŭ strašenna darahi i pradawaŭsia ŭ aptekach jak lekarstwa.

Jurka: Jak heta dobra, što ciapier jon nie taki darahi i tata moža kupić jaho časam swajmu pia-stunčyku.

KOT i MYŠKA.

Zahniewaŭsia Boh na hrešnych ludziej i zadumaŭ spuścić patop. Škadawaŭ tolki sprawiadliwaha čaławieka Noja i ŭsialakich žwiarat, dzieła hetaha skazaŭ Noju papudawać wializarny karabiel, pieranieścisia tudy z swajej siamjoj i ŭziać z saboj pa pary ptuśak i ŭsich žwiarat.

Nie spadabałasia heta Złomu i pačaŭ jon spradžacca z Boham i z Nojam, što ŭsio roŭna karabiel zatopicca, a kab stała na jaho, namowiŭ sabie myšku, kab prahryzła dziuru ŭ karabli i abiacaŭ zrabieć jaje za toje wialikaju paniaju.

Jak tolki karabiel pačaŭ pławać pa wadzie, zakrałasia myška na samaje dno karabla dy pačala pie-rahryzać dziračku. Ale zhledziŭ jaje kot i ŭciamiuŭszy što myś zrabieć choča, uchapiŭ jaje za horla i dawaj duŭć!

Pačuŭszy pisk i tuzaninu prybieh Noj i adprasiŭ u kata, kab myški nia duŭyŭ. Nia moh jon zrabieć inakš, bo daklarawaŭ Bohu koŭnaha ŭziataha žwiarka datrymać da kanca patopu, ale kab myś nie prabawała bolš rabić škodu, zamknuŭ jaje ŭ žaleznuju kle-tačku i skazaŭ katu pilnawać.

Pilnawaŭ katok ščyra praz sorak dzion i sorak nočak, a i praz hety doŭhi čas złość da myŭy ŭ jom nia ścichła.

Jak tolki wada apala i Noj wypuściŭ usio żywwoje z karabla na ziamlu, zaraz-ža-ż pačaŭ kot praśledawać myšku. I tak pa siahoŭniašni dzień nienawidzić kot myŭy za toje, što chacieła zatapić karabiel.

ZAHAĐKI.

Iduć sabie wulicaju ludzi i hutarać pamiż saboj. Adzin čaławiek kaŭa: „Jak u mianie jość šmat wady, to ja mahu sabie padčas za abiedam i piwa napicca, ale kali wady mała, to tady ja tolki wadu pić muŭu“.

— Jak wam, dziećki, zdajecca, čto moh hetak hawaryć?

1. Siwy woł wypiŭ wady doł.

2. Na wadzie nia tonie, u ahni nie haryć.

DZIEŬKI! ČYTAJCIE KNIŬKI I HAZETY Ŭ SWAJEJ
— — RODNAJ BIEŁARUSKAJ MOWIE! — —